

שאלה: זכיתי ובני הצעיר (21) מצא בחורה טובה ויתחתנו. הוא עדיין בלימודים וכן היא, וחשבתי לשכור דירה סמוכה אלי כדי שאעזור להם. גם עצות טובות לאשתו (בישול וכלכלה), וגם במשך הזמן אוכל לשמור על התינוקות שלהם, ועוד טובות קלות. אבל חברות שלי במקום עבודתי מזהירות אותי: "אל תעיזי! יהיו בעיות!". האם יש לתורה דיעה בנושא זה?

תשובה: כלל ראשון בחיים הוא ש"אין כלל". כבר חז"ל אמרו כי לכל כלל יש "יוצא מן הכלל". לכן אין משפט "חותך" לכל המצבים. אבל מדברים על מצב הרוב, אומה שמצוי הרבה. כלל אמרו חז"ל כי על פי רוב אין יחסים ידידותיים בין אם החתן לבין אשתו. שימי לב כי בעברית תקינית, אביה ואמה של אשת הבן נקראו "חותן וחותנת" (שמות יח, א; דברים כז, כג) מה שאין כן ההורים של בעל האשה נקראו "חם" ו"חמות" (בראשית לח, יג; רות ב, כג). יש חכמה בלשון הקודש. מה טעם השינוי? כי "חם" מלשון חמימות, לפעמים חמה וכעס. וזה מצוי לפעמים בין אם החתן לבין אשתו של החתן. [בימינו משתמשים במלים חם וחמות, גם להורי הבן וגם להורי האשה. אבל לא דייקו בלשונם].

גם חז"ל אמרו כי חמש נשים פסולות להעיד אלו לאלו, בין לטובה ובין לרעה. החמות לא תעיד על אשת הבן, כי חזקתה ששונאת אותה (רמב"ם, הלכות גירושין פי"ב הט"ז ומקורו בגמרא).

ידוע שכאשר עורכים "עירובי חצרות" כדי לטלטל בשבת בחצר (בעיר שלא הכינו עירוב עיר) צריכים לערוך קנין עם כל השכנים שבחצר. אבל אם אחד מהשכנים הלך משם לפני שבת, אין צורך לקנות ממנו, כי לעת עתה איננו שם. אמנם חילקו בגמרא. אם הלך כדי לשבות אצל בתו שהיא רחוקה מביתו, אין חשש שמא יחזור באמצע שבת, ויאסור על שאר האנשים לטלטל בחצר (כי לא קנו ממנו). אבל אם הלך לשבות אצל בנו, אין לסמוך על כך שלא יחזור לביתו באמצע שבת עירובין פו, א) כי בקלות יכול להיות מצב שנבחו בו, כלומר גערו בו, ואין לו נחת להשאר שם אצל בנו.

הנה הבחנה נפלאה. השובת שבת אצל בתו, אין לו בעיות עם בעל בתו. אבל השובת שבת אצל בנו, יכול להיות שתתעורר מריבה ולא נוח לו להשאר בבית בנו.

מה הטעם הפסיכולוגי? אמרו בעלי הבנה שאם החתן מתקנאה באשתו של בנה שכבר תפשה כל תשומת לבו של הבן שעד עכשיו "אימא" היתה קובעת לו כל עניו. כעת השפעתה נתבטלה והצעירה תפשה את מקומה. וכן אשת הבן

מקפידה מאד שהבעל לא יתן עליונות לאמו, לא יעדיף עצות של אמו. לכן נוצרה מצב של התחרות ביניהן.

מה שאין כן כאשר הבת גרה סמוך להוריה, לא יהיה חיכוך בין שתי הנשים. אמנם בכל זאת יש להזהר. בעל הבת אינו רואה בעין טובה שהבת תעשה כפי עצות הוריה בניגוד לחוות דעתו של הבעל הצעיר. גם כאשר הבת הנשואה גרה בקרבת מקום להוריה, על ההורים [אם הם חכמים ונבונים] לשמור מאד מאד לבל יחוו שום דיעה העלולה להיות שונה מדעת הבן. לא יציעו עצה אלא אם כן נתבקשו לכך על ידי בעל הבת. כמובן, עליהם לחנך את הבת, תמיד, שתעדיף רצון בעלה יותר מרצון הוריה. וכן גם אמרו חז"ל שכאשר יש התנגשות בין רצון הוריה לבין רצון בעלה, פטורה היא ממצות כבוד אב ואם, ותעשה כרצון בעלה (קידושין ל ע"ב). הרי נאמר בתורה "על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו" (בראשית ב, כד). ופשוט הדבר שהוא הדין באשה, שתעזוב את אביה ואת אמה ותדבק בבעלה. ואם רצונה להשפיע על בעלה, לעולם אל תתבטא "כך אמר לי אבא", או "כך אמרה לי אימא". אלא תציג הדבר: "כך עלה בדעתי".

לפעמים טוב שיגורו בני הזוג במקום רחוק מההורים, כדי שיתפתחו יחסים משותפים בריאים ביניהם, בלי התערבות שום הורה, לא של הבת ולא של הבן. בסיכום, כל מצב הוא יחודי בעצמו. לא כל המקרים דומים אלו לאלו. צריכים מתינות ויישוב הדעת לפני שמחליטים מה לעשות.